

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 375/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť F. P., F., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2010 doručená sťažnosť F. P., F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006.

Zo sťažnosti a spisovej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ podal 4. decembra 2006 okresnému súdu „návrh na začatie konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v celkovej výške 1.538.310,-Sk, (čo predstavuje sumu 51.062,-Eur) s príslušenstvom proti odporcovi SR – Ministerstvo spravodlivosti SR“.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Okresný súd v Bratislave od podania mojej žaloby dňa 29. novembra 2006 nenariadil pojednávanie, ani do dnešného dňa mi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a nepridelil mi právneho zástupcu na ochranu mojich záujmov pred súdom tak ako to prikazuje Ústava Slovenskej republiky a medzinárodný dohovor. Nevydal platobný rozkaz o čo som ho žiadal.

Poukazujem na skutočnosť, že súdny spor trvá viac ako 16 rokov a jedná sa o náhradu mzdy, ktorú nemôžem užívať aj keď mi ju priznal nezávislý súd v mene republiky, a to považujem za porušovanie mojich základných práv a slobôd a medzinárodného dohovoru.

Okresný súd Bratislava I porušuje Ústavu Slovenskej republiky čl. 42 ods. 2 v konaní bolo porušené právo F. P. ne prejednanie veci bez zbytočných prietahov“.

Podľa názoru sťažovateľa „ide o úmyselný prietah zo strany Okresného súdu Bratislava I aj s tým, že celý prípad od podania riadi Ministerstvo spravodlivosti, ktoré je odporca.

Od podania žaloby dňa 29. 11.2006 do dnešného dňa uplynuli viac ako 3 roky a tri mesiace a za spomínaný čas Okresný súd Bratislava I nevytýčil pojednávanie a nevydal súdne rozhodnutie. To dokazuje, že ide o neprimeraný čas na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré spôsobil a naďalej spôsobuje Okresný súd Bratislava I. Porušuje sa tým medzinárodný dohovor v článku 6 a 13.“.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava I porušuje základné ústavné práva F. P. v článku 48 ods. 2 na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a medzinárodný dohovor v článku 6 a článku 13.

Preto žiadam aby ústavný súd nariadil Okresnému súdu Bratislava I odstrániť prietah v konaní, a to tak aby jasne a zrozumiteľne určil za aký čas má prietah odstrániť a vytýčiť pojednávanie.

Žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky aby mi priznal finančné zadosťučinenie za 16 rokov trvania právnej neistoty keď 16 rokov nemám dôstojný život, finančnú čiastku 15.000.000,- Sk čo je 497.908,-EUR. “

Súčasťou sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal vyjadrenie okresného súdu a súdny spis. Ústavný súd zároveň požiadal okresný súd o vyjadrenie, či sťažovateľ využil možnosť podať sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako bola jeho sťažnosť vybavená.

Ústavný súd zo sťažnosti, z jej príloh a zo súdneho spisu zistil tento priebeh konania:

Dňa 4. decembra 2006 bol okresnému súdu sťažovateľom doručený návrh na začatie konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v celkovej výške 1 538 310 Sk (čo predstavuje sumu 51 062 €) s príslušenstvom proti odporcovi Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Sťažovateľ zároveň požiadal okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov a o pridelenie právneho zástupcu.

Dňa 2. januára 2007 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľa, aby odstránil nedostatky návrhu a preukázal svojej osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Dňa 27. februára 2007 bola okresnému súdu doručená odpoveď sťažovateľa na uznesenie z 2. januára 2007 a sťažovateľ predložil potvrdenie o osobných a majetkových pomeroch.

Dňa 13. marca 2007 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa, „*aby tento vydal platobný rozkaz.*“ Uznesením zo 16. júla 2007 okresný súd rozhodol, že sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznáva.

Dňa 6. augusta 2007 bolo sťažovateľom okresnému súdu doručené odvolanie proti uzneseniu, ktorým mu nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 14. februára 2008 okresný súd rozhodol o postúpení veci Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu, že odvolaniu sťažovateľa nemieni vyhovieť (spis bol doručený krajskému súdu 18. februára 2008).

Dňa 17. septembra 2008 krajský súd uznesením č. k. 2 Co/57/08-97 potvrdil rozhodnutie okresného súdu a 9. októbra 2008 vrátil spis okresnému súdu.

Dňa 6. novembra 2008 sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu o odvolaní dovolanie.

Dňa 12. novembra 2008 krajský súd zaslal okresnému súdu dovolanie adresované krajskému súdu.

Dňa 10. decembra 2008 bol okresným súdom sťažovateľ vyzvaný, aby odstránil nedostatky dovolania a aby predložil doklad o právnickom vzdelaní alebo splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie.

Dňa 12. januára 2009 bola okresnému súdu doručená odpoveď sťažovateľa na výzvu z 10. decembra 2008.

Dňa 20. mája 2009 bol okresným súdom spis spolu s dovolaním (podaným proti rozhodnutiu krajského súdu zo 17. septembra 2008) doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Dňa 26. mája 2009 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa a konštatoval, že okresný súd nepostupoval v súlade s procesnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP,“) vzťahujúcimi sa na dovolacie konanie.

Dňa 19. júna 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či žiada o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 OSP aj pre dovolacie konanie.

Dňa 29. júna 2009 sťažovateľ doručil okresnému súdu vyplnený osobný dotazník spolu so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu.

Dňa 10. júla 2009 okresný súd uznesením č. k. 24 C/110/2006-129 rozhodol, že sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznáva a zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie mu neustanovuje.

Dňa 27. júla 2009 sťažovateľ doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 10. júla 2009, ktorým sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu právneho zástupcu.

Dňa 26. januára 2010 okresný súd doručil krajskému súdu spis na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 24 C 110/2006-129 z 10. júla 2009. Podľa vyjadrenia predsedníčky okresného súdu od 2. marca 2010 sa nachádza spis po opätovnom predložení na krajskom súde.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06). Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov“ (II. ÚS 63/05). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 38 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 dohovoru), sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04 a iné).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný

súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa ňou predovšetkým domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom (sťažovateľ v sťažnosti síce namieta porušenie čl. 6 dohovoru ako celku, ale z textu možno vyvodiť, že namieta len porušenie jeho odseku 1, pozn.) postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na neúmernú dĺžku konania, keď argumentuje, že *„Od podania žaloby dňa 29.11.2006 do dnešného dňa uplynuli viac ako 3 roky a tri mesiace a za spomínaný čas Okresný súd Bratislava I nevytýčil pojednávanie a nevydal súdne rozhodnutie. To dokazuje, že ide o neprimeraný čas na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré spôsobil a naďalej spôsobuje Okresný súd Bratislava I. Porušuje sa tým medzinárodný dohovor v článku 6 a 13.“*

Predmetom namietaného konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 24 C 110/2006 je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa, ktorým sa proti žalovanému Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky domáha náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v celkovej výške 1 538 310 Sk (51 062 €) a taktiež zaplataenia príslušenstva. Sťažovateľ svoj nárok odôvodňuje tým, že odporca mu ním uplatnenú náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti

za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, do dnešného dňa nevyplatil.

Z prehľadu procesných úkonov okresného súdu možno vyvodiť záver, že na doterajšiu dĺžku namietaného konania majú objektívne vplyv predovšetkým procesné úkony sťažovateľa (žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu, odvolania proti uzneseniam, ktorými súd rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku), na ktoré má na jednej strane právo, ale na druhej strane skutočnosť, že v dôsledku ich uplatnenia dochádza k predĺženiu namietaného konania, nemôže byť pripísaná na ťarchu okresného súdu.

Ústavný súd považoval za potrebné vyjadriť sa aj k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta, že okresný súd v jeho veci nerozhodol platobným rozkazom. Sťažovateľ v tejto súvislosti v sťažnosti uviedol: „*Okresný súd v Bratislave nevydal platobný rozkaz o čo som ho žiadal.*“

V súlade s § 172 ods. 1 OSP súd môže aj bez výslovnej žiadosti navrhovateľa a bez vypočutia odporcu vydať platobný rozkaz, ak sa v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce zo skutočností uvedených navrhovateľom. Súd však nie je povinný vydať platobný rozkaz a vybaviť tak návrh v skrátrenom konaní, hoci sú splnené podmienky ustanovené v § 172 OSP.

Čo sa týka predloženia spisu okresného súdu spolu s dovolaním najvyššiemu súdu, ktorý najvyšší súd vrátil späť okresnému súdu ako predčasne predložený s konštatovaním, že okresný súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ústavný súd uzavrel, že dané pochybenie okresného súdu minimálne ovplyvnilo predĺženie konania a nemalo takú intenzitu, ktorá by mala pre rozhodnutie ústavného súdu v danej veci ústavnoprávny rozmer.

Podľa názoru ústavného súdu, berúc do úvahy doterajšiu dĺžku a aktuálny stav konania a úkony, ktoré urobil okresný súd, sa postup okresného súdu nevyznačuje takými

obdobiami nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, ktoré by v danom štádiu konania po posúdení všetkých okolností prípadu umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd ďalej uvádza, že sťažovateľ nepredložil kópiu sťažnosti na prietahy adresovanú predsedovi okresného súdu ani inak nepreukázal, že podal sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorej vyčerpanie ako účinného prostriedku nápravy je potrebné preukázať podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto zisťoval na okresnom súde, či vo veci sp. zn. 24 C 110/2006 sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní; z evidencie okresného súdu sa podanie sťažnosti sťažovateľom nepreukázalo. Znamená to, že sťažovateľ nepreukázal vyčerpanie účinných prostriedkov, ktoré má k dispozícii na ochranu svojho práva, a preto sťažnosť spĺňala dôvod na odmietnutie pre neprípustnosť.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru sťažnosť neobsahuje osobitné odôvodnenie. Za týchto okolností ústavný súd aj vzhľadom na dôvody zakladajúce odmietnutie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru a skutkovým stavom popísaným v sťažnosti, ktorý by mohol reálne zakladať dôvod na vyslovenie porušenia tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že nečinnosť okresného súdu v ďalšom priebehu označeného konania by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo nevylučuje, aby sťažovateľ v takom prípade opätovne podal sťažnosť ústavnému súdu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa ako celku bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2010